

NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

HRVATSKI JEZIK

viša razina

KNJIŽEVNOST I JEZIK

HRV A IK-1 D-S028

HRVA.28.HR.R.K1.32

12273

12

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

I. Književnost

Zadatci uz polazni tekst

Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan. Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Pozorno pročitajte polazni tekst (prvi tekst) i riješite 1., 2., 3., 4. i 5. zadatak. Zadatak 1. odnosi se na polazni tekst, a zadatci 2., 3., 4. i 5. odnose se i na polazni tekst i na teoriju književnosti.

Prvi tekst

Seoska crkva

Dvije stijene. Tri brida, okomita, vitka.
Toranj kao tvrđa u oblake raste,
oko gromovoda iglat cvrkut laste;
obris tornja: slika smiona i vitka.

O, kako je boja zraka mirisna i žitka!
Na jabuci bakar boje zelenkaste,
rastu magle olovne i tmaste,
grmljavine glas, u oblacima bitka.

Ljepote to su umornog užitka
i radosti plave, djetinjaste:
sumorno i nijemo sanjati u klupi,

u polutmini crkve. Odjeci prazni, tupi,
akustika groba: tu se slatko drijema.
Mrtvi sveci, trule knjige, boga nema.

Meket ovce iz crkvenog trijema.

Miroslav Krleža

HRV A IK-1 D-S028

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

1. Što znači sintagma <i>slika smiona</i>? A. hrabra slika B. opasna slika C. smiješna slika D. visoka slika	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
2. Koji je od sljedećih motiva iskazan auditivnim osjetilnim podražajem? A. toranj B. jabuka C. magla D. ovca	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
3. U kojemu je od sljedećih stihova ostvarena sinesteziya? A. <i>Dvije stijene. Tri brida, okomita, vitka.</i> B. <i>O, kako je boja zraka mirisna i žitka!</i> C. <i>Na jabuci bakar boje zelenkaste,</i> D. <i>Mrtvi sveci, trule knjige, boga nema.</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
4. U kojoj je od sljedećih sintagma ostvarena personifikacija? A. <i>boje zelenkaste</i> B. <i>magle olovne</i> C. <i>radosti plave</i> D. <i>grmljavine glas</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
5. Zašto je <i>Seoska crkva</i> sonet s repom? A. jer ima stih manje od Shakespeareova soneta B. jer nije jednak broj slogova u svim stihovima C. jer se rima iz katrena prenosi u tercine D. jer ima stih više od Petrarčina soneta	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S028 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pozorno pročitajte polazni tekst (drugi tekst) i riješite 6., 7., 8., 9. i 10. zadatak.
Zadaci 6., 7., 8., 9. i 10. odnose se na polazni tekst.

Drugi tekst

Vergilije, *Eneida*

Molitve njegove riječi, što izreče oltar držeći,
začu je svemoćni bog i kraljevske pogleda dvore
gdjeno se dragani ljube ne mareć za dužnosti svoje.
Preda se zovne Merkura i naloži sinu ovako:
„Idi, o sine, poleti, zefiri¹ nek nose te vjetri,
dardanskog vođu potraži što krzma u tirskoj Kartagi,
gdjeno zaboravlja sudbu i gradove suđene njemu.
Žuri se leteći zrakom i riječju prozbori ovakvom:
nije ga *takvoga* meni ljepotica obrekla majka,
nit ga za ovo je dvaput od grčkoga oružja spasla,
već je namijenila njemu da italiskim kraljevstvom vlada,
ljute da bojeve bije i teukarsko prastaro pleme
krvlju da obnovi svježom i cijelim da zavlada svijetom.
Ako li samoga njega ovakva ne privlači slava,
ako se ne brine on za budućnost vlastitu dičnu,
zašto da tvrđave rimske Askaniju otima sinu?
Što li to snuje i čemu u tuđinskoj zemlji se nada,
zar će se lišit potomstva i prezret lavinijska polja?
Odluku moju mu javi da odmah otploviti mora”.

¹ *zefir* – vlažni zapadni vjetar

HRV A IK-1 D-S028

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

6. Koju ulogu ima Merkur? A. glasnika B. krvnika C. proroka D. svećenika	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
7. U kojemu je od sljedećih stihova iskazano proročanstvo? A. <i>već je namijenila njemu da italiskim kraljevstvom vlada</i> B. <i>zašto da tvrđave rimske Askaniju otima sinu?</i> C. <i>zar će se lišit potomstva i prezret lavinijska polja?</i> D. <i>Odluku moju mu javi da odmah otploviti mora.</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
8. Zbog čega bog prekorava dardanskoga vođu? A. jer je vođi stalo samo do slave B. jer vođa zaboravlja svoje dužnosti C. jer vođa želi osvojiti tuđe zemlje D. jer vođa želi otploviti u Kartagu	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
9. Što znači glagol <i>krzma</i> u sljedećemu stihu? <i>dardanskog vođu potraži što krzma u tirskoj Kartagi</i> A. oklijeva B. pati C. ratuje D. vlada	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
10. Tko je dardanskomu vođi spasio život u Troji? A. Jupiter B. majka C. Merkur D. sin	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S028 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pozorno pročitajte polazni tekst (treći tekst) i riješite 11., 12., 13., 14. i 15. zadatak. Zadatci 11. i 12. odnose se na polazni tekst, zadatak 13. odnosi se i na polazni tekst i na teoriju književnosti, zadatak 14. odnosi se na djelo u cjelini, a zadatak 15. odnosi se na teoriju književnosti.

Treći tekst

Antun Gustav Matoš, *Camao*

Kamenskoga je najviše privlačio jedan originalan portrait Whistlerov. Prikazivaše čovjeka krupna, obrijana, duguljasta lica, s kičicom i paletom u nervoznim, koštunjavim rukama. Izraz je lica slikar divno pogodio: oko usta s kratkom lulicom posmijeh sit i preziran, oči malacko pritvorene, tavno sive i ne gledaju u jednu točku, nego široko. Kamenski osjećaše, da je to biće njen muž: – mrke, nespokojne oči uperio je sa slike na njega kao ždrijela pune dvocijevke. I Kamenskomu postane odjedared neprijatno, gotovo teško. Tko stupa po ružama, okrvavi noge. Bijaše mu, kao da čitaše prekrasno djelo, pa stigavši do najzanimljivijeg mjesta, vidi, da nema lista. Pored tog mrkog portraita smješkaše se njezin u Rubensovoj maniri. Bijaše polunaga. Baš pored prebijelog koljena piše debelo i crveno: Franciska de Krystkiewicz, amor meus aeternus¹. Johannes Forest pinx². Portrait bijaše uostalom dosta slab, i Kamenski čitaše s lica modelu, kako mu je odvratno to golo sjedenje. I pred očima mu oživi scena: njegova obožavana dragana u onom kutu, na otomanu, a slikar zaludničar gleda je cinički onim svojim očima kao u dvocijevke, maže po platnu, zviždući prilazi modelu, da ga namješta, obesvećujući kaljavim šapama mramorne pleći.

¹ *amor meus aeternus* – moja vječna ljubav

² *pinx* – naslikao

HRV A IK-1 D-S028

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

11. Čije su oči uspoređene s dvocijevkom? A. Forestove B. Franciskine C. Kamenskove D. Whistlerove	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
12. Što znači glagol <i>obesvećujući</i> u sljedećoj rečenici? <i>zviždući prilazi modelu, da ga namješta, obesvećujući kaljavim šapama mramorne pleći.</i> A. onesvješćujući B. oskvrnjujući C. osvećujući D. osvješćujući	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
13. U kojoj je od sljedećih sintagma epitet naglašen inverzijom? A. <i>koštunjavim rukama</i> B. <i>posmijeh sit</i> C. <i>nespokojne oči</i> D. <i>mrkog portaita</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
14. Tko je Camao? A. gavran B. orao C. papagaj D. slavuj	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
15. Kojoj književnoj vrsti pripada <i>Camao</i>? A. bajci B. basni C. noveli D. romanu	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S028 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pozorno pročitajte polazni tekst (četvrti tekst) i riješite 16., 17., 18., 19. i 20. zadatak. Zadatci 16., 17., 18. i 19. odnose se na polazni tekst, a zadatak 20. odnosi se i na polazni tekst i na djelo u cjelini.

Četvrti tekst

Gustave Flaubert, *Gospođa Bovary*

Nevjesta bijaše zamolila oca neka je poštede od uobičajenih šala. Ipak je neki njihov rođak, prodavač morske ribe (koji je dapače za vjenčani dar bio donio jedan par morskih listova), upravo počeo ustima prskati vodu kroz ključanicu, kadli u pravi čas dođe čiča Rouault da ga u tome spriječi i objasni mu da ozbiljno zvanje njegova zeta ne dopušta takve nepristojnosti. Rođak pored svega toga teško popusti tim razlozima. U sebi je optuživao čiču Rouaulta da je ohol i pridruži se petorici ili šestorici drugih gostiju koji su sjedili u jednome kutu. Ti su slučajno kod stola dobili više puta redom slabije komade mesa i zato su držali da su bili loše primljeni, pa su sad ogovarali domaćina želeći mu uvijenim riječima svakojako zlo.

Gospođa Bovary majka čitavoga dana nije rekla ni riječi. Nisu je bili pitali za savjet ni za snahinu haljinu, ni kako da prirede gozbu. Ona se rano povuče. Njezin suprug, mjesto da ode za njom, poslao je po cigarete u Saint-Victor i pušio je sve do zore, pijuci grogove od trešnjevice, piće nepoznato ostaloj družini, i koje je, kako je sebi zamišljao, još više među gostima podiglo njegov ugled.

HRV A IK-1 D-S028

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

16. Kako se našalio rođak čiče Rouaulta? A. Donio je ribu kao svadbeni dar. B. Prskao je vodu kroz ključanicu. C. Skrivao je bolje komade mesa. D. Govorio je nepristojne riječi.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
17. Zašto majka Bovary čitavoga dana <i>nije rekla ni riječi</i>? A. jer je bila popustljiva B. jer je bila uvrijeđena C. jer je bila umorna D. jer je bila stidljiva	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
18. U kojoj se rečenici iskazuje da su nevjestini rođaci prijetvorni? A. <i>U sebi je optuživao čiču Rouaulta da je ohol i pridruži se petorici ili šestorici drugih gostiju koji su sjedili u jednome kutu.</i> B. <i>Ti su slučajno kod stola dobili više puta redom slabije komade mesa i zato su držali da su bili loše primljeni, pa su sad ogovarali domaćina želeći mu uvijenim riječima svakojako zlo.</i> C. <i>Nisu je bili pitali za savjet ni za snahinu haljinu, ni kako da prirede gozbu.</i> D. <i>Njezin suprug, mjesto da ode za njom, poslao je po cigarete u Saint-Victor i pušio je sve do zore, pijući grogove od trešnjevica, piće nepoznato ostaloj družini...</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
19. Koji lik želi sebe pokazati boljim no što jest? A. gospodin Rouault B. Charles Bovary C. majka Bovary D. otac Bovary	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
20. Na koje zanimanje misli Rouault kad spominje <i>ozbiljno zvanje</i> svojega zeta? A. na liječničko B. na pravničko C. na svećeničko D. na učiteljsko	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S028 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pozorno pročitajte polazni tekst (peti tekst) i riješite 21., 22., 23., 24. i 25. zadatak. Zadatci 21., 22., 23. i 24. odnose se na polazni tekst, a zadatak 25. odnosi se i na polazni tekst i na teoriju književnosti.

Peti tekst

Antun Šoljan, *Kratki izlet*

PANIKA I APATIJA SU PROKRUSTOVA POSTELJA¹ na kojoj se raspinje duh moje generacije. Između te dvije opreke morao bi postojati cijeli niz stanja za koja su nas učili da ih smatramo zapravo normalnim. Ali kao da je neka bezobzirna i strašna ruka izbrisala iz svih nas te prijelazne nijanse. Mi nismo bili sposobni ni jednog jedinog časka živjeti u stabilnijoj duhovnoj ravnoteži. Zašto je tako? Ne znam. Toliko stvari ne znam baš o svojoj generaciji. Uvijek mi se činilo da su pokoljenja prije našega i nakon našega toliko jasnija.

Znam jedino da su me do ludila, do histeričnog drhtanja dovodili nagli ispadi, eksplozije panike, koje bi jedine bile u stanju da nas trgnu iz apatičnog tavorenja i bezvoljnog prihvaćanja svega što nam se pružalo ili nametalo. Da li bi to iz nas naglo progovorili kakvi urođeni prenatalni užasi koje smo inače uspijevali potiskivati i kontrolirati jedino potpunim zatajivanjem duha, želja, sebe, nade, nekom vrstom samozaštite kakva je apatija? Koliko sam puta sažalijevao svoje drugove, mrzio i prezirao sebe što ne znamo ili ne možemo živjeti bez tih ekstrema, izvan tog kalupa krajnosti u koji smo se zatvorili, živjeti u jednom vedrom ekvilibriju, uz ohrabrujući oslonac razuma.

¹ *Prokrustova postelja* – nasilno prilagođavanje nečemu

HRV A IK-1 D-S028

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

21. Koja od sljedećih sintagma upućuje na način života pripovjedačeve generacije? A. prijelazne nijanse B. jasnija pokoljenja C. kalup krajnosti D. oslonac razuma	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
22. Koji je od sljedećih primjera značenjski blizak sintagmi <i>duhovna ravnoteža</i>? A. eksplozija panike B. vedri ekvilibrij C. vrsta samozaštite D. zatajivanje duha	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
23. Kako se pripovjedač postavlja prema svojoj generaciji? A. Suosjeća s njom. B. Ravnodušan je. C. Izruguje joj se. D. Divi joj se.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
24. Što znači riječ <i>tavorenje</i>? A. paničarenje B. promatranje C. sažaljevanje D. životarenje	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
25. Kojoj vrsti stilema pripadaju podcrtane riječi u sljedećoj rečenici? <u>PANIKA I APATIJA SU PROKRUSTOVA POSTELJA</u> na kojoj se raspinje duh moje generacije. A. fonostilemu B. grafostilemu C. morfofilemu D. sintaktostilemu	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S028 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pozorno pročitajte polazni tekst (šesti tekst) i riješite 26., 27., 28., 29. i 30. zadatak. Zadatci 26., 27. i 28. odnose se na polazni tekst, zadatak 29. odnosi se i na polazni tekst i na teoriju književnosti, a zadatak 30. odnosi se i na polazni tekst i na djelo u cjelini.

Šesti tekst

Sofoklo, *Kralj Edip*

SVEĆENIK

O Edipe, o kralju rodnog kraja mog!
Ti vidiš kakvih ima nas uz oltar tvoj:
imade takvih, što su slabi još za let,
a i nas svećenika, strtih žićem tim,
(...)
A kako ì sâm vidiš, cijeli nam je grad
već uzdrman i zalud čitav mu je trud
da ispliva i svlada krvav ovaj val.
Oranice nam puste, jalov nose plod,
i stoka se ne koti, a naš ljudski soj
ne rodivši se mre u krilu majčinom.
Božanstvo smrti sije kugu među nás
i òd njē Kadmov dom je bezljudan i pust,
a lelekom i cvilom crn se puni Had.
(...)
Pa ì sad, dični kralju, pōglavāru naš,
pribjegavamo tebi, molbe naše čuj:
zaštiti nas, pa makar svjētovō te bog
il' čovjek neki ò tom.
(...)
O najbolji med ljudma, pridigni nam grad
i budi njemu štit! Jer današnji još dan
za onu davnu hrabrost ti si spasom zvan.
Doživimo li sada nakon sreće pad,
na tvoju nitko ne će sjećati se vlast,
pa stoga ded pomozi ustuk jadu nać.
Onako, kako onda ti uz dobru kob
toj zemlji donije spas, i sada spasi nas!

HRV A IK-1 D-S028

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

26. Što svećenik smatra uzaludnim? A. borbu bogova protiv smrti B. otpor grada prema nesreći C. Edipov otpor prema nesreći D. molitve bogovima	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
27. Što svećenik traži od Edipa? A. da pomogne narodu koji strada B. da sluša zapovijedi boga C. da mu pomogne u bijegu D. da iznova izgradi oltar	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
28. Kako svećenik naziva svoj grad? A. krilo majčino B. božanstvo smrti C. Kadmov dom D. crn Had	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
29. U kojemu je od sljedećih primjera podcrtana riječ metonimija? A. <i>imade takvih, što su slabi još za <u>let</u>.</i> B. <i>A kako i sâm vidiš, cijeli nam je <u>grad</u> već uzdrman</i> C. <i>Oranice nam puste, jalov nose plod i <u>stoka</u> se ne koti,</i> D. <i>pribjegavamo tebi, <u>molbe</u> naše čuj:</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
30. Na što se odnosi sintagma <i>ona davna hrabrost</i>? A. na odgonetavanje Sfingine zagonetke B. na otkriće ubojstva tebanskoga kralja C. na suprotstavljanje Kreontovoj vlasti D. na svladavanje morske nemani	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S028 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pozorno pročitajte polazni tekst (sedmi tekst) i riješite 31., 32., 33., 34. i 35. zadatak. Zadatci 31., 32. i 33. odnose se na polazni tekst, zadatak 34. odnosi se i na polazni tekst i na teoriju književnosti, a zadatak 35. odnosi se i na polazni tekst i na djelo u cjelini.

Sedmi tekst

Henrik Ibsen, *Nora* (*Lutkina kuća*)

NORA

Punih osam godina strpljivo sam čekala. (...) A poslije mi se ta nesreća oborila na glavu. (...) Kad je Krogstadovo pismo ležalo u sandučiću, nisam ni časak pomislila da ćeš se ti uplašiti prijetnja toga čovjeka. Bila sam tvrdo uvjerena da ćeš mu reći: „Objavite cijelom svijetu!” I kada se to dogodi...

HELMER

Kad se dogodi? Što? Da svoju ženu izvrgnem ruglu i sramoti...

NORA

Kad se dogodi, tvrdo sam vjerovala, ti ćeš izaći pred svijet, uzeti sve na sebe i reći: „Ja sam kriv!” (...)

HELMER

Rado bih za tebe radio dan i noć, Nora – radi tebe trpio bih svaku bijedu i nevolju. Ali nitko za voljenoga ne žrtvuje – svoju čast.

NORA

To su učinili milijuni žena.

HELMER

Ah, misliš i govoriš kao nerazumno dijete!

NORA

Možda. A ti ne misliš i ne govoriš kao čovjek za koga bih se mogla vezati. Kad je prošao taj tvoj strah – ne zbog onoga što je prijetilo meni, nego zbog onoga čemu bi ti bio izvrgnut (...), za tebe je bilo: nikom ništa! (...) Torvalde, u tom trenutku puklo mi je pred očima da sam čitavih osam godina ovdje živjela s jednim stranim čovjekom i da sam s njime rodila troje djece... Ta mi je misao nepodnošljiva! Sama bih sebe rastrgla.

HRV A IK-1 D-S028

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

31. Što je Nora očekivala od supruga? A. da joj pročita pismo B. da bude strpljiv C. da je zaposli D. da je zaštiti	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
32. Što Helmer zamjera Nori? A. bračnu nevjeru B. nerazboritost C. rastrošnost D. zanemarivanje djece	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
33. Zašto bi Nora <i>samu sebe rastrgla</i>? A. zato što shvaća da je živjela u zabludi B. zato što se boji optužaba sredine C. zato što žali za sigurnim životom D. zato što strepi pred budućnošću	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
34. U kojoj je od sljedećih rečenica misao izražena hiperbolično? A. <i>Rado bih za tebe radio dan i noć, Nora – radi tebe trpio bih svaku bijedu i nevolju.</i> B. <i>Torvalde, u tom trenutku puklo mi je pred očima da sam čitavih osam godina ovdje živjela s jednim stranim čovjekom</i> C. <i>Ah, misliš i govoriš kao nerazumno dijete!</i> D. <i>A ti ne misliš i ne govoriš kao čovjek za koga bih se mogla vezati.</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
35. Na što se odnosi sintagma <i>ta nesreća</i> u sljedećoj rečenici? <i>A poslije mi se ta nesreća oborila na glavu.</i> A. na Norino lakoumno trošenje novca B. na krivotvorenje Helmerova potpisa C. na iznenadnu smrt Norina oca D. na Rankovu bolest	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S028	

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

I. Književnost

Zadaci bez polaznoga teksta

Zadaci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

36. Koja se od sljedećih tvrdnja odnosi na ekspresionizam?

- A. Težište se stavlja na savršenstvo forme jer je umjetničko djelo samo sebi svrhom.
- B. Ključni je pojam književnosti toga razdoblja krik kao reakcija na Prvi svjetski rat.
- C. Književnost je okrenuta budućnosti, veličanju strojeva i tehnološkoga napretka.
- D. Zamjetan je utjecaj psihoanalitičkoga proučavanja potisnutoga dijela svijesti.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

37. Što je digresija?

- A. razrješavanje dramskoga sukoba djelovanjem božanstava
- B. zazivanje muza ili božje pomoći na početku epa
- C. pripovijedanje koje počinje bez uvoda
- D. udaljavanje od glavne radnje

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

38. Koji se lik prikazuje u sljedećoj rečenici?

U snu je vidio *Perivoj od Slave* i u njemu vilu koja se žalila na hrvatske pisce jer ne pišu na vlastitome jeziku.

- A. Grdan
- B. Miljenko
- C. Stanac
- D. Zoran

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S028

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

39. Na kojemu je pjesničkomu obliku utemeljena tragedija? A. na ditirambu B. na elegiji C. na epitafu D. na himni	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
40. Koje od sljedećih djela pripada dramskomu književnom rodu? A. Homerova <i>Odiseja</i> B. Ovidijeve <i>Metamorfoze</i> C. Sofoklov <i>Kralj Edip</i> D. Vergilijeva <i>Eneida</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
41. Kojom je od sljedećih stilskih figura naglašen glagol <i>urlikati</i> u sljedećim stihovima? <i>svijet mojih čula urliče</i> <i>svjetlo koje gledam urliče</i> <i>slovo koje pišem urliče</i> <i>vrijeme koje živim urliče</i> A. anadiplozom B. anaforom C. epiforom D. simplokom	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
42. Kojemu je humanističkom krugu pripadao Juraj Šižgorić? A. dubrovačkomu B. hvarskomu C. splitskomu D. šibenskomu	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S028 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

43. Koja se od sljedećih tvrdnja odnosi na Šiška Menčetića? A. Prepjevao je Petrarcin sonet, a pjesme su mu zapisane u Ranjininu zborniku. B. Napisao je prvi putopisni pjesnički zapis temeljen na stvarnome putovanju. C. Bio je petrarkist i autor prve hrvatske svjetovne drame. D. Napisao je prvi hrvatski roman, pisan u stihu i prozi.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
44. Koji se lik iz komedije <i>Dundo Maroje</i> prikazuje u sljedećoj rečenici? On postupa kao <i>kralj od ljudi</i>, <i>vjertuož</i> i <i>fortuna</i> mu je naklonjena. A. Maroje B. Maro C. Pomet D. Popiva	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
45. Kojoj nacionalnoj književnosti pripada Luis de Góngora y Argote? A. francuskoj B. njemačkoj C. španjolskoj D. talijanskoj	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
46. Koji se lik iz romana <i>Otac Goriot</i> prikazuje u sljedećoj rečenici? Odbjegli robijaš koji ne bira sredstva da bi došao do cilja stanuje u pansionu gospođe Vauquer. A. Bianchon B. Eugène de Rastignac C. grof de Restaud D. Vautrin	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
47. Koja se od sljedećih rečenica odnosi na roman <i>Bijeg</i> Milutina Cihlara Nehajeva? A. Prikazuje se tragična sudbina perspektivnoga intelektualca koji je stradao u sukobu s malograđanskom sredinom. B. Izmjenjuju se realistički prikazi društva i romantičarske scene hajdučkih prepada, trovanja i ubojstava. C. U središtu je radnje diplomatsko putovanje u Osmansko Carstvo. D. Prikazuje se propast senjske patricijske obitelji.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S028 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

48. Koja se od sljedećih rečenica odnosi na Antuna Branka Šimića? A. Najznačajniji je predstavnik hrvatskoga ekspresionizma. B. Tipičan je pripadnik krugovaške generacije. C. Stvarao je u razdoblju hrvatskoga realizma. D. Stvarao je u razdoblju hrvatske moderne.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
49. Koji je humanist jedan od glavnih likova Araličina romana <i>Psi u trgovištu</i>? A. Antun Vrančić B. Ilija Crijević C. Ivan Česmički D. Juraj Šižgorić	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
50. Koji je od sljedećih književnika stvarao u književnome razdoblju hrvatske moderne? A. Dragutin Tadijanović B. Ivan Kozarac C. Josip Pupačić D. Jure Kaštelan	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
51. Koju je od sljedećih pjesama napisao Antun Branko Šimić? A. <i>Khevenhiller</i> B. <i>Opomena</i> C. <i>Srodnost</i> D. <i>Vagonaši</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
52. Tko je u svojem manifestu napisao sljedeće rečenice? <i>Tako se rodila DADA, iz potrebe za neovisnošću, iz nepovjerenja prema zajedništvu. Oni koji su s nama neka zadrže svoju slobodu. Mi ne priznajemo nikakve teorije.</i> A. André Breton B. Federico García Lorca C. Filippo Tommaso Marinetti D. Tristan Tzara	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S028 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

53. Tko je autor pjesničke zbirke *Lelek sebra*?

- A. Josip Pupačić
- B. Slavko Mihalić
- C. Tin Ujević
- D. Vesna Parun

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

54. Na koji se lik iz romana *Povratak Filipa Latinovicza* Miroslava Krleža odnosi sljedeća rečenica?

Stajati spram paklene, goruće gomile greda i dasaka, i osjećati svoju subjektivnu snagu kako raste do odluke: da se tu ispred čitavog usplahirenog Kostanjevca baci u oganj i da izvede Hitrečevog neosiguranog bika.

- A. na Jožu Podravca
- B. na Filipa Latinovicza
- C. na Sergija Kiriloviča Kyrialesa
- D. na Silvija Liepacha

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

55. Tko je napisao sljedeće stihove?

*Bože mili, kud sam zašo!
Noć me stigla u tuđinju,
Ne znam puta, ne znam staze,
Svud gô kamen noge gaze,
Trudne noge po pustinju!*

- A. August Šenoa
- B. Petar Preradović
- C. Stanko Vraz
- D. Vladimir Vidrić

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S028

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

II. Hrvatski jezik

Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan. Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

56. U kojemu su primjeru obje riječi pravopisno točne?

- A. bijeg – bijegovi
- B. lijek – lijekovi
- C. cvijet – cvijetovi
- D. snijeg – snijegovi

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

57. Koja je od sljedećih riječi pravopisno točna?

- A. bezživotan
- B. isčetkan
- C. ražalošćen
- D. uzčuvan

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

58. Koja je od sljedećih riječi pravopisno točna?

- A. svečenički
- B. svečenički
- C. svećenički
- D. svećenički

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S028

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

59. Koja je glasovna promjena provedena u riječi <i>osoblje</i>? A. jotacija B. nepostojani <i>a</i> C. palatalizacija D. vokalizacija	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
60. Koji je slog naglašen u riječi <i>potvrđivati</i>? A. prvi B. drugi C. treći D. četvrti	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
61. Koji je od sljedećih podcrtanih primjera pravopisno točan? A. Profesor je upozorio na <u>hiper – produkciju</u> kriminalističkih romana. B. Profesor je upozorio na <u>hiper produkciju</u> kriminalističkih romana. C. Profesor je upozorio na <u>hiper-produkciju</u> kriminalističkih romana. D. Profesor je upozorio na <u>hiperprodukciju</u> kriminalističkih romana.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
62. Koja je od sljedećih rečenica napisana u skladu s pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova? A. Sajam je otvorio ravnatelj Turističke zajednice Primorsko-goranske županije. B. Sajam je otvorio ravnatelj Turističke zajednice Primorsko-Goranske županije. C. Sajam je otvorio ravnatelj Turističke Zajednice Primorsko-goranske županije. D. Sajam je otvorio ravnatelj Turističke Zajednice Primorsko-Goranske županije.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
63. U kojemu je primjeru riječ <i>obrubiti</i> točno raščlanjena na morfeme? A. ob-rub-it-i B. ob-rub-i-ti C. ob-rubi-ti D. obrub-iti	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S028 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

64. Koji je točan genitiv jednine imena <i>Charles Bovary</i>? A. Charlesa Bovarija B. Charlesa Bovaria C. Charlesa Bovary-a D. Charlesa Bovaryja	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
65. U kojemu je broju i padežu imenica <i>kamenje</i> u sljedećoj rečenici? Noćni su udvarači bacali kamenje na njezine prozore. A. u genitivu jednine B. u genitivu množine C. u akuzativu jednine D. u akuzativu množine	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
66. U kojoj je od sljedećih rečenica upotrijebljen točan komparativ pridjeva? A. Susjed je bio bijesan, a on još bijesniji. B. Susjed je bio gibak, a on još gibkiji. C. Susjed je bio blijed, a on još bljeđi. D. Susjed je bio visok, a on još višlji.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
67. U kojoj je rečenici zamjenica <i>nitko</i> pravilno upotrijebljena? A. Za nikim ne mislim trčati. B. Nadam se da niko neće doći. C. Neću se od nikoga skrivati. D. Ne želim to čuti ni od koga.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
68. Koji je točan infinitiv podcrtanoga glagola u sljedećoj rečenici? Napokon nam <u>donesoše</u> hranu. A. donesti B. donijeti C. donositi D. donjeti	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S028 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

69. U kojoj je od sljedećih rečenica upotrijebljen prezent glagola <i>ući</i>? A. Uđe li ti to opet na stražnja vrata? B. Oni uvijek uđu na stražnja vrata. C. Opet uđoše na stražnja vrata. D. Uvijek ulaze na stražnja vrata.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
70. Što je predikat u sljedećoj rečenici? Moj susjed nikako nije želio ostati u kući. A. nije B. nije želio C. nije želio ostati D. nije želio ostati u kući	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
71. U kojoj je od sljedećih rečenica riječ <i>miris</i> izravni objekt? A. Prostorijom se širio miris paljevine. B. Obradovala se novomu mirisu. C. Volio je svježinu tih mirisa. D. Nije osjećao nikakve mirise.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
72. U kojoj je od sljedećih rečenica riječ <i>klupa</i> dopunjena nesročnim atributom? A. Sjedili smo na klupi sretni i bezbrižni. B. Sjedili smo na običnoj drvenoj klupi. C. Sjedili smo na klupi bez naslona. D. Sjedili smo na naslonu klupe.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
73. Što je po sintaktičkoj službi podcrtana riječ u sljedećoj rečenici? Pridošlim Hrvatima u novoj je domovini <u>vjera</u> bila važno utočište. A. objekt B. predikat C. priložna oznaka D. subjekt	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S028 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

74. Koja je od sljedećih zavisnosloženih rečenica subjektna rečenica? A. Petar je dobio zapovijed da sutra mora otići kući. B. Petar bi bio sretan da sutra mora otići kući. C. Petru je bilo jasno da sutra mora otići kući. D. Petru su rekli da sutra mora otići kući.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
75. U kojemu su od sljedećih primjera frazemi u antonimnome odnosu? A. dočekati se na sve četiri – pasti kao kruška B. glavom i bradom – glavom kroza zid C. izgubiti dobar glas – doći na loš glas D. zaspati vječnim snom – ispustiti dušu	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
76. U kojemu su odnosu riječi <i>ból</i> i <i>Ból</i>? A. u odnosu antonimije B. u odnosu homofonije C. u odnosu homografije D. u odnosu sinonimije	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
77. Koja je od sljedećih riječi nastala sufiksalmom tvorbom? A. dokoljenica B. nebriga C. pomorac D. rukometaš	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
78. Koja je tvorbena osnova riječi <i>zubarski</i>? A. zubarski B. zubarsk C. zubar D. zub	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S028 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

79. Koje je od sljedećih imena ekonim?

- A. Kopački rit
- B. Plitvička jezera
- C. Terezino Polje
- D. Zagrebačka gora

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

80. Koja se od sljedećih rečenica odnosi na *Vinodolski zakonik*?

- A. Skup je glagoljičnih isprava iz XIII. i XIV. stoljeća o utvrđivanju granica između posjeda feudalnih gospodara Istre.
- B. Tekst je napisan latinicom 1345. godine, a sadržava pravila za primanje redovnica u dominikanski red.
- C. Posjedovna je isprava benediktinskoga samostana napisana hrvatskom ćirilicom 1250. godine.
- D. Najstariji je hrvatski autohtoni zakonski dokument napisan glagoljicom 1288. godine.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S028

01

HRVATSKI JEZIK

viša razina
ŠKOLSKI ESEJ

Hrvatski jezik

Školski esej

Pozorno pročitajte sljedeće tekstove nakon kojih slijede upute i smjernice za pisanje školskoga esaja.

Prvi tekst

Johann Wolfgang Goethe, *Patnje mladog Werthera*

16. srpnja

Ne znam kako mi je kad sam s njom. To je kao da mi se duša izokreće u živce. – Ima jedna melodija koju svira na klaviru poput anđela, jednostavno, a produhovljeno. To joj je najdraža pjesma, a i mene liječi od svih patnji, dvojbi i ludorija, čim Lotta udari prvu notu. (...)

18. srpnja

Wilhelme, kako bi naše srce izdržalo svijet bez ljubavi? To bi bilo kao čarobna svjetiljka bez svjetla. Čim uneseš u nju malu luč, pojave ti se na bijelome zidu slike u svim bojama. Pa kada drugoga i ne bi bilo, osim tih prolaznih utvara, ipak je to sreća. Stojimo pred svojim zidom kao bezazlena djeca i zanosimo se tim čudesnim učincima. (...) „Vidjet ću je!“ kličem odmah ujutro čim se razbudim i radosno promatram divno sunce. „Vidjet ću je!“ I toga dana nemam više nijedne želje. Sve se gubi u čekanju večeri, kada ću je vidjeti.

Drugi tekst

Albert Camus, *Stranac*

Uvečer je Marie došla po mene i upitala me bih li je htio uzeti za ženu. Rekoh joj da mi je svejedno, ali da se možemo vjenčati ako baš želi. Htjela je znati volim li je. Odgovorih joj isto onako kako sam joj već jednom odgovorio, da to ništa ne znači, ali da je sigurno ne volim. – A zašto bi me onda uzeo za ženu? – pripita me. Objasnih joj da to uopće nije važno, i da se možemo uzeti ako baš želi. Uostalom, to je ona tražila, a ja sam se zadovoljio da kažem da hoću. Tada napomenu da je brak ozbiljna stvar. Odgovorih joj: – Nije. – Ona načas ušutje promatrajući me nijemo. Zatim opet progovori. Htjela je samo znati bih li prihvatio tu ponudu i od neke druge žene s kojom bih bio jednako vezan. Rekoh: – Naravno.

Hrvatski jezik

Školski esej

Upute

Svoj školski esej oblikujte kao zaokruženu cjelinu s **uvodom**, **razradom** i **zaključkom**.

Pazite da Vaš školski esej bude **pravopisno** i **gramatički točan**.

Sve smjernice morate uvrstiti u svoj školski esej.

Redoslijed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u oblikovanju školskoga eseja.

Smjernice za pisanje školskoga eseja

- Predstavite djela *Patnje mladog Werthera* i *Stranac* u kontekstu književnopovijesnih razdoblja u kojima su nastala.
- Portretirajte i usporedite Werthera i Mersaulta na temelju djela u cjelini.
- Usporedite likove u polaznim tekstovima.
- Povežite Wertherov i Mersaultov lik sa sličnim književnim likovima.
- Obrazložite svoje tvrdnje.

